

Augintiniai namuose

Daugelis sutiktų, kad vaiko augimui ir vystymuisi – svarbu susipažinti su visa juos supančia aplinka, kitomis gyvybės formomis. Vienas geriausių būdų tai padaryti – gyvūno auginimas namuose. Vaikai dažniausiai nori augintinio, tačiau labai svarbu, kad tėvai tinkamai įvertintų naujo šeimos nario atsiradimo plusus ir minusus, iškilsiančius naujus iššūkius, kurių tikrai bus. Naujas šeimos narys – ne tik didelis džiaugsmas, bet ir didžiulė atsakomybė. Prieš įsigyjant augintinį, būtina apsvarstyti visus „už“ ir „prieš“.

Augintinių nauda vaikams – įvairiapusė. Gyvūno auginimas namuose plečia vaiko akiratį, padeda geriau pažinti pasaulį, suvokti gyvenimą bei jo ciklą: gimimą, mirtį, ligas bei dauginimąsi. Vaikai mokosi taisyklių, gyvūno priežiūros, empatijos bei atleidimo jam nusižengus. Naminiai gyvūnai teigiamai veikia mažųjų šeimos narių emocinį vystymąsi, moko leisti sau jausti įvairias emocijas, padeda lengviau išgyventi sunkesnes emocijas (liūdesį, sielvartą), ugdo atsakingumą ir rūpestingumą. Pastebima, kad vaikai, augantys su naminiu gyvūnu – labiau empatiški draugams ir artimiems asmenims. Šunys – priskiriami terapiniams gyvūnams, žinoma, ne visi šunys gali būti vadinami terapiniais šunimis, tačiau šių gyvūnų terapinė nauda žmonėms yra negincijama. Psichologų teigimu, augintiniai padeda vaikams ugdyti meilę, emocinį artumą, atsakomybę, pareigos jausmą, pasitikėjimą savimi, gerina socialinius įgūdžius, tokiems vaikams paaugus būna lengviau susirasti draugų, jie labiau linkę bendradarbiauti, mėgsta komandinius darbus. Pastebima, kad naminius gyvūnus auginantiems vaikams būna lengviau atlikti dėmesio koncentracijos reikalaujančias užduotis, dažnai tokie vaikai lengviau susikaupia. Augintinių laikymo namuose privalumai akivaizdūs ir sveikatos požiūriu – skatina fizinį aktyvumą, gerina psichinę sveikatą bei mažina psichinių sutrikimų pavojų. Asmens, turintis naminių gyvūnėlių, dažniau teigiamai vertina savo socialinę, fizinę ir emocinę būseną.

Nepaisant matomos teigiamos įtakos vaiko emocinei ir fizinei sveikatai bei kitų privalumų auginant gyvūnus namuose, ypač šunis, nemažai daliai tėvelių, nerimą kelia kiti klausimai. Jaudinamasi dėl švaros, manoma, kad namuose apsigyvenus augintiniui, jis neš purvą į namus, neramu, kad naujasis šeimos narys gali vaiką užkrėsti įvairiomis infekcinėmis ligomis ir pan. Ligų baimė yra nepagrįsta, jei tinkamai rūpinamasi augintiniu. Įdomu, jog yra nustatyta, kad maži vaikai, turėję nuolatinį kontaktą su šunimi, rečiau serga įvairiomis infekcijomis ir rečiau vartoja antibiotikus. Taip pat pastebima, kad vaikai, pirmuosius gyvenimo metus gyvenę su šunimi, rečiau serga tokiomis alerginėmis ligomis kaip alerginis rinitas ar astma. Visgi rekomenduojama su augintiniu nevalgyti iš tų pačių indų, labai aktualu auginant mažus vaikus, kad jie neragautų augintiniui skirto maisto, ypač iš gyvūno indų. Svarbu šunis vedžioti jiems skirtose aikštelėse, išmatas surenkant į maišelius ir juos išmetant į konteinerį. Būtina periodiškai tikrinti gyvūną dėl helmintų, esant reikalui – gydyti. Vienu iš prioritetu turėtų tapti augintinio švara, neleisti vaikams žaisti su sergančiais gyvūnais. Neverta jaudintis dėl to, kad gyvūnai gali užkrėsti jūsų vaiką mikroorganizmais, žmonės šiuo požiūriu yra pavojingesni. Svarbu mokinti vaiką dažniau plauti rankas, ypač po žaidimų su gyvūnu, taip pat prieš einant valgyti.

Dar vienas tėvus neraminantis aspektas kalbant apie šunų auginimą – vaiko apkandžiojimo grėsmė. 2010 m. į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, dėl šunų įkandimų, kreipėsi 1 010 žmonių. Vaikai iki 18 metų sudarė trečdalį šių asmenų. 2011 metais, dėl šunų apkandžiojimų kreipėsi 1 070 asmenų ir beveik pusė jų buvo vaikai. Dėl savo žemo ūgio vaikai – itin pažeidžiami ir dažniausiai nukenčia vaikai iki 9 metų amžiaus. Pasaulinė Sveikatos Organizacija (PSO) skelbė, kad vaikai dažniausiai nukenčia nuo šunų įkandimų žaidžiant su jais, arba tiesiog būnant greta augintinio. Deja, net 26 proc. nelaimingų atvejų – aplinkybės nėra žinomos. Daugeliu atveju asmenys būna apkandžioti savų ar draugų šunų. Taip yra todėl, kad žmonės prisibijo svetimų šunų, o su savais augintiniais tiek suaugę, tiek vaikai elgiasi neatsargiau, taip išprovokuodami šuns agresiją. Svarbu žinoti, kad vaikams dažnai sunku tinkamai įvertinti šuns kūno kalbą, pozas, todėl tampa sudėtinga atskirti, kada šuo yra draugiškai nusiteikęs, o kada rodo agresiją. Pavyzdžiui, šiepdamas dantis šuo rodo agresiją, o mažas vaikas tai gali interpretuoti kaip šypseną. Todėl svarbu mokyti vaikus, kaip tinkamai elgtis ir žaisti su gyvūnais, kaip interpretuoti šuns elgesį, kad vaikas aiškiai suprastų, kada galima su gyvūnų žaisti ir kada geriau to nedaryti. Suteikus vaikui reikiamų žinių, jis bus saugesnis, labiau pasitikės gyvūnu bei savimi.

Laikantis šių patarimų ir patys tėvai galės būti ramesni, kad augintinis nepakenks Jūsų vaikui. Svarbiausia keturkojui leisti suprasti, kad Jūsų vaikas yra aukščiau jo, o vaikui svarbu paaiškinti, kad šuo ar kitas augintinis yra gyva būtybė, jis jaučia skausmą, todėl reikia tinkamai su juo elgtis. Augintinio ir vaiko draugystė gali būti vienu gražiausių santykiu ir ryšiu gyvenime, o Jūsų atžalai suteikti džiaugsmo ir naudos, kiek nesuteiks joks brangus žaislas. Svarbiausia prieš priimant sprendimą apie naujo šeimos nario įsigijimą pasverti visus „už“ ir „prieš“, nes tai vienas atsakingiausių sprendimų gyvenime.

Naudota literatūra:

1. Dovidė A. Kaniterapinių šunų paruošimo, sveikatingumo užtikrinimo bei panaudojimo galimybių analizė, 2016. Prieiga per internetą: <https://www.lsmuni.lt/cris/handle/20.500.12512/103089>
2. Foster B. E. Effect of the human-animal bond on nursing home and assisted living facility residents. University of Tennessee honors thesis project, 2005.
3. Šinkariova L., Gudonis V., Trakūnaitė V. Naminių gyvūnėlių laikymo sąsajos su įvairiais žmogaus gyvenimo aspektais. Jaunųjų mokslininkų darbai, 2003, 2 (18), p 198-206.
4. Šlapkauskaitė D., Juškuvienė M. Bendravimo su šunimi įtaka žmonių sveikatai ir rekreacijai, 2008. Jaunųjų mokslininkų darbai, 4 (20), 229-233.
5. Prieiga per internetą: <http://www.smlpc.lt/print.php?lang=1&sid=96&tid=1913>